

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

1750

Caput X. Quid senserint Ambrosius, Augustinus, ac Bernardus de præsenti
Animarum Sanctarum statu?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83620)

Ad auctoritatem vero Chrysostomi, constat illum negare gloriam animarum in hypothese quod corpora non resurgant, non quia sine corpore Anima coronari non possit; sed, quia si una pars aeterna mercede frustretur, consequenter incoronata jacebit etiam altera: quo sensu ait Apostolus 1. ad Corinth. xv. *Nam si mortui non resurgunt, vana est fides nostra.* Lege in hunc locum Apostoli Theophilactum, & de mente Chrysostomi vide Velloxillum in Advert. Sixtum Senensem in VI. Biblioth. an. 264. Petavium lib. VII. cap. XIII. num. IV. & Estium in IV. sent. dist. 45. §. 6. &c.

19. Opp. ultimo: Anima sine corpore non meretur; Ergo sine corpore non coronatur.

Resp. nego ant. quippe non omnia bona opera exercentur per corpus, sed plura sola animi cogitatione, & voluntate. Præterea anima meriti causa princeps est, & corpus instrumentalis. Ad hæc, anima separata à corpore felicitatis capax est; corpus anima expers, nequaquam. Rursus: necesse est, ut corpus in pulverem comminutum putrescat, & in eo culpæ originalis poena impleatur; quemadmodum eandem poenam experta est anima in ergastulo carnis. Quæ obijciuntur de Animabus veterum Patriarcharum, & de ipso Christo, qui statim post mortem non ascendit in cælum; quum illis expectandus esset Redemptoris adventus, is vero pro Fidei confirmatione aliquandiu in terris fuerit commoratus, non opus est, contra protervos ac repugnantes minutissime repellamus.

Solutio.

CAPUT X.

Quid senserint Ambrosius, Augustinus, ac Bernardus de præsentī Animarum Sanctarum statu?

SUMMARIUM.

1. 2. Duo notanda pro genuino horum Patrum sensu capeſſendo.
3. Catholico dogmati de animarum beatitudine non adversatur S. Ambrosius.
4. §. 6. 7. Solvuntur objectiones ex D. Ambrosio desumptæ.
8. 9. Quod S. Augustinus fluctuet de secretis receptaculis animarum, est summæ ejus perspicacitatis indicium.

10. Verumtamen de gloria, & felicitate earum non dubitat.
11. 12. Solvuntur objectiones.
13. Immeritò carpitur à Durando S. Bernardus; nam neque is à catholico recedit dogmate.
14. Et seqq. Satisfit objectionibus.

Sententia Ss. Ambrosii, Augustini, ac Bernardi de sanctarum animarum statu.

IN tertia hujus controversiæ parte pollicitus sum, me demonstraturum, quid fuerint opinati Ecclesiæ præclarissimi Patres Ambrosius, Augustinus, & Bernardus, quorum data opera superiori capite non memini, ut id exequerer diligentius. Ambrosius quidem in lib. de Bono mortis animarum memorat necio quæ *promptuaria*, ubi novissimum putat eas expectare judicium. Quem librum scriptum, ut traditur anno 387., difficulter conciliari cum dogmate Catholico, si crude, & ad literam legatur, ait Tournely tom. I. pag. 293. Contra optimæ notæ, refertum sententiis utilibus & solidis, necnon ratiociniis certis, reique convenientissimis, inquit lib. 2. Bibl. Dupinius. At Augustinus olim & ante Episcopatum se Millenariis consensisse, fatetur lib. de civit. Dei cap. VII., ex qua tamen confessione apparet se priorem abjecisse sententiam. Commemorat tamen sæpe apius animarum secreta receptacula, quæ ubi consistent, dubius huc, illucque

trahitur. Loquitur de iis in Ench. ad Laur. cap. 109. XII. de civitate Dei cap. 9. in XII. de Genes. ad lit. & alibi. De Bernardo ait Durandus haud recte Joannis Apocalypsin intelligentia assecutum.

Duo notanda sunt pro genuino horum PP. sensu capeſſendo. Primum, quæstionem de statu animarum discrepare à quæst. de loco: unde Vives comment. in lib. XII. de civit. Dei cap. 9. *Non dubitat, inquit, de earum gloria etiam ante judicium, sed de loco gloriæ. Nam ubique possunt beata esse, cum ubique sit Deus, cujus fruitione fiunt beata.* Persuasum equidem nobis est Beatorum animas in cœlos recipi, quod jam constat ex Lugdunenſi Concilio II. in profess. Fidei, ex Trid. sess. 25., ex pluribus fidei formulis, ex Bullis Canonizationis Sanctorum, ex communibus Ecclesiæ precibus, ex universorum Fidelium sensu; sed nondum accedente tanto lumine, prudentissime dicebantur versari Justorum animæ in abditis receptaculis, propter

I. Notandum.

pter ambiguam, & tunc valde fluctuantem de loco animarum opinionem.

2.
Notandum 2.

Alterum notatione dignum est, quod animæ plene purgatæ, quamquam Deum vident, non tamen toto impetu, & nulla alia inclinatione affectæ illum intuentur. Sunt enim natura sua formæ corporum, & mediam stationem tenentes superne reguntur à Deo, inferne materiam regunt; & si alterutro fraudentur, ægrescunt quodammodo & languent. Sollicitat ergo eas naturale desiderium suorum corporum: idque penitissima ipsarum natura petit, & æquitatis iudicium. Quo appetitu (ait magnus Augustinus lib. XII. de Gen. ad lit. cap. 35.) retardatur quodammodo anima, ne tota intentione pergat in illud summum cælum, quandiu non subest corpus, cuius administratione appetitus ille conquiescat. Plura illic ad hanc rem illustrandam proloquitur S. Pater. His adnotationibus tota conflictatio sedari potest. Sit igitur

3.
Propositio.

PROPOSITIO I. Catholico dogmati de Animarum Beatitudine non adversatur Sanctissimus Mediolanensium Antistes.

Probatur
S. Ambrosium non
adversari
catholico
dogmati.

Ipse enim lib. x. in Lucam ait: *Unde te evocem, Petre, ut doceas me, quid flens cogitaveris? unde te, inquam, evocem? De calo, ubi jam choro inferitus es Angelorum.* Epist. 54. de SS. Gervasio, & Protasio: *Quorum anima in calo, corpus in terra.* Epist. 59. Thessalon. *Acropolis superiorum incolæ, possessor civitatis æternæ, illius Jerusalem, quæ in calo est, videt illic urbis ejus mensuram immensam, purum aurum, lapidem pretiosum, lumen sine sole perpetuum, & hæc omnia jamdudum sibi comperta, sed nunc facie ad faciem.* In ipso libro de Bono mortis cap. xi. *Hanc remunerationem, inquit, habent, ut videant faciem Dei, & lumen illud quod illuminat omnem hominem.* Atque hunc librum absolvit sic fideles hortando, ut impavidi mortem subeant: *Intrepide pergamus ad Redemptorem nostrum Jesum, intrepide ad Patriarcharum Concilium, intrepide ad Abraham patrem nostrum, cum dies advenit, proficiscamur.* Sed nunc Pater etiam atque etiam extende ad suscipiendum hinc pauperem manus tuas, aperi gremium tuum, expande sinus tuos, ut plures suscipias, quia plurimi in Deum crediderunt. *Ihmus eo, ubi servulis suis Dominus Jesus mansiones paravit. Sequimur te, Domine Jesu, sed ut sequamur, accersi, quia sine te nullus ascendit. Tu enim via es, veritas, vita, possibilitas, fides, premium.* Suscipe nos quasi viam, confirma quasi veritas, vivi-

fica quasi vita. Pande illud tuum bonum, quod videre desiderabat David. *Demonstra nobis illud bonum, quod est simile tui, semper indissolubile atque immutabile, in quo finis æterni.* Ambrosius ergo censet Justorum animas corpore solutas assumi in cælos, videre faciem ad faciem pulchritudinem cœlestis Jerusalem, eisque lumen sempiternum splendescere: Qui id sentit non anceps est de præsentis gloria Sanctorum: Ergo jam nunc justos gloria circumdatos tradidit beatus Ambrosius.

Opp. 1. Ambrosius in lib. de Bono mortis cap. x. affirmat Justorum animas receptas esse in quibusdam promptuariis, ibique expectare extremam judicii diem, ut coronentur.

4.
Oppositio 1.

Resp. Ambrosium per hæc Promptuaria designare diversas mansiones, quæ sunt in domo Patris, & per coronam consummatam beatitudinem, cuius propter inditam inclinationem ad corpus animæ afficiuntur desiderio: nam in eodem libro Justorum animas sublime ad Deum evolare pluries repetit, ut constat ex dictis.

Responsio.

Opp. 2. Eodem lib. cap. x. commendat illorum sententiam, qui tenebant Justorum animas ad inferna descendere citans 1v. librum Esdra cap. 7.

5.
Oppositio 2.

Respondeo cum Estio eam commendare ut veram pro eo tempore quo dicta fuit, id est ante Christi mortem ac Redemptionem; nam infra, ut vidimus, diserte significat rapti electorum animas in superiora habitacula. Quamvis & extra cælum possent frui gloria, ut dixi in 1. adnotatione. Vide etiam quæ dixi Capit. præcedenti ad x. de sententia aliquorum Patrum, quod omnes animæ debeant exemplo Christi descendere ad Inferos. Quare demum non possumus hæc explicare de Animabus non plene purgatis?

Responsio.

Opp. 3. Ibidem Ambrosius cap. xi. statuit septem ordines lætitiæ Animarum Sanctarum, quorum nullus Dei visionem complectitur: imo ait animas gloriam suam prævidere, & sine trepidatione ad vultum Dei festinare.

6.
Oppositio 3.

Resp. falsum esse, quod à prædictis septem ordinibus Ambrosius Dei visionem excludat; ait namque: *Quintus ordo exultationis uberrimæ habet suavitatem, quod ex hoc corruptibilis corporis carcere in lucem libertatemque pervenerint, & repromissam sibi possideant hereditatem.* Et infra eodem cap. num. 49. *Hanc remunerationem habent, ut videant faciem Dei.* Prævident ergo glo-

glo-

gloriam consummatam, in qua Deum impetu intuebuntur vehementiori.

7.
Oppositio
ultima

Opp. ult. In 2. de Abel & Cain cap. 2. *Solvitur, inquit, corpore anima; & post finem vite hujus adhuc tamen futuri ambigui suspenditur. Ita finis nullus, ubi finis putatur.*

Responsio.

Resp. Ubicumque sit anima, ante Judicii diem in ambiguo suspenditur. Dum solvitur corpore, antequam perveniat ad locum tormentorum aut gloriæ, angitur trepidatione animi, & expectatione sententia. Quæ in Purgatorio, non sunt quidem de certitudine salutis sollicitæ, at sunt tamen de duratione pœnarum. Regnantes in cœlis expectant duplici stola vestiri, & pendent adhuc ab extrema die: de qua Matth. xxiv. 36. *De die autem illo, & hora nemo scit, neque Angeli cœlorum.*

8.
Propositio 2.

PROPOSITIO II. Quod Augustinus fluctuet de secretis Receptaculis Animarum, est summæ ejus perspicacitatis indicium; verumtamen de gloria & felicitate non dubitat.

Probatur 1.
fluctuatio-
nem Augu-
stini esse per-
spicacitatis
indicium.

Ante Augustini tempora de loco Animarum non explorata erat traditio. Quidam asseriebant tam pios, quam impios eis *adyn* in infernum descendere, ut fuisse docent Irenæus lib. v. capite ult. Tertullianus de Anima cap. lv. & Origenes non uno loco. Nomen autem inferni ambiguum erat; nam aliquando accipiebatur prout solis convenit damnatis: & aliquando pro recondito loco, in quem mortuorum animæ inferuntur, vel à quo extrahuntur, sive pœnarum sit, sive quietis. Hoc secundo sensu Patres illi loquebantur; quietem enim dabant justis, impiis supplicium. De situ quoque inferni plerosque dissentire, auctor est in cap. xxiv. Matthæi B. Chrysostomus. In sinu Abraham pliorum animas requiescere plurimi asseruerunt. Ambrosius caute illarum mansiones appellavit, ut vidimus, promptuaria, & observatione altera in Mich. videtur paradisum à cœlorum regno distinguere. Hieronymus & Cyprianus docent justos cœlestem inhabitare Jerusalem. Jam priorem propositionis partem sic probo: Nondum explorata Traditione de situ animarum, cautus est ac summe perspicax, qui asserit eas versari in abditis receptaculis, aut in sinu Abraham, aut in secreto Patris, aut in Paradiso, neque audet definire ubi sint ejusmodi habitacula: At ætate Augustini certi nihil compertum erat, in quo definito loco Justorum animæ consisterent: Ergo rectissimum jure meritoque visum est Augustino illas in secretis receptaculis collocare.

R. P. Bertz Theol. Tom. I.

Constantior tamen est S. Pater in illorum opinione, qui Justorum animas statim à morte in cœlos recipi contende-
debant. Etenim lib. xx. de civitate Dei cap. 15. pro certo habet non descendere ad inferos, neque una cum impiis detineri custodia, ut crediderunt Novatianus de Trinit. capit. 1. & Lactantius lib. vii. cap. xxi. Et lib. 2. quæst. Evangelicarum cap. 28. in Psal. 119. & lib. iv. contra Julianum cap. 3. sinum Abraham, requiem Animarum, & regnum cœlorum indiscriminatim pro una, eademque re usurpat. Unde aliqui putant cum Estio in iv. dist. 45. S. neque S. Patrem ancipitem fuisse de loco, ac diversis vocabulis unum designasse habitaculum, in quo interim videtur Deus, sed nondum perfecto gaudio propter inclinationem animæ ad corpus.

Pars altera propositionis ostenditur primo, quoniam S. P. redarguens commentum Pelagianorum, qui asseriebant parvulos sine baptismo morientes æternam vitam consequi, sed non regnum cœlorum, utrumque illos adipisci si post baptismum decedant, utroque privari si fungantur vita non baptizati, constantissime docet lib. iv. contra Julian. cap. viii. serm. xiv. de Verbis Apostoli cap. 3. & in 1. de Prædest. SS. cap. 13. Regnum autem cœlorum & vita æterna per Augustinum nihil est aliud, quam Deum videre, ut constat ex Tract. 21. in Joannem. Ergo animæ solutæ corporibus, nullique obnoxie peccato per Augustinum vita æterna, cœlorum regno, & Dei visione fruuntur. Præterea libro 9. Confessi. cap. vii. de Nebridio ait: *Et nunc ille vivit in sinu Abraham, quidquid illud est quod illo significatur sinu, ibi Nebridius meus vivit. . . . Jam non ponit aurem ad os meum, sed spiritale os ad fontem suum, & bibit quantum potest sapientiam pro aviditate sua felix.* Tractatu item 124. in Joan. hunc discipulum, quem Jesus præ cæteris diligebat, non in sepulchro dormire scribit, ut quidam falso opinabantur, sed onere solutum corporis ad summam perfectamque pervenisse felicitatem, de qua Apost. Paulus agebat, *Cupio dissolvi & esse cum Christo.* Lege & librum xii. de Genes. ad lit. capite 34. in Psalm. 119. & xx. de civit. Dei cap. 7. Laudant aliqui librum Meditat. cap. 22. sed an sit Augustini, inter eruditos non convenit.

Argues 1. Augustinus serm. 259. scribit post diei Judicii ventilationem celebrandum esse sabbatum in terra:

Y

9.
Confutatur.

10.
Probatur 2.
Augustinum
de gloria &
felicitate non
dubitare.

11.
Obijciat 1.

&

& 12. de Civitate Dei cap. ix. in secretis receptaculis piorum animas locat.

Solutio.

Resp. praefato sermone teneri Augustinum Millenariorum errore, à quo postea resipuit, quamvis forte ea verba in terra genuina non sunt, utpote quae ex uno ms. Vaticano fuere suppleta. At lib. xii. de Civit. Dei, ut Vives & Coquæus observarunt, de loco anceps est, non de gloria: & fortassis abditas sedes intelligit mansiones coelestes.

12.

Objicitur.

Argues 2. Enarrat. in Ps. 43. in Epist. ad Fortun. & tract. 49. in Joannem ait reservari singulis gloriam post resurrectionem, quando Christus apparuerit, & cum in Angelos profecerimus.

Solutio.

Resp. Hæc Augustinum docere de universa Prædestinatorum Ecclesia, quæ solum post diem iudicii plene triumphos ager: vel si in particulari loquitur de piorum Animabus, de gloria corporis est explicandus: si alicubi, ut in Epist. 148. de visione Dei verba facit, intelligendus est de visione expedita & vehementi, quam non retardet naturalis ad corpora inclinatio, ut contingit in Angelis. Quæ omnia constant cum ex dictis, tum ex Epist. 119. ad Januarium cap. 13. ubi ait: *Anima quippe omnium Sanctorum ante resurrectionem sunt quidem in requie, sed in ea non sunt actio, quæ corpora recepta vegetantur.* Plura vide apud Hieronymum Torrent. in Confess. Augustiniana cap. 2.

13.

Propositio 3.

PROPOSITIO III. Immerito carpitur à Durando beatus Bernardus; nam neque is à Catholico recedit dogmate.

Probatur S. Bernardum bene sensisse.

Notavi Durandum, propterea quod paullo durius Doctorem eximium insectatus est, eum magnæ devotionis virum, non magnæ auctoritatis compellans; sed alii quoque modestius scribunt, Bernardum asserere Justorum felicitatem ante diem iudicii suspensam: imo Petavius, *De Bernardo*, inquit lib. vii. cap. ult. n. ix. *notissima res est, hunc in opinione illa fuisse.* Falluntur tamen. Etenim Doctor mellifluus Serm. xix. de diversis ait. *Hauriunt aquas in gaudio de fontibus Salvatoris, & nudis, ut ita dicam, oculis divinitatis intuentur essentiam.* Lib. de diligendo Deo cap. 10. *Immersus* (Martyrum animas) *ex toto credimus immenso illi pelago aeterni luminis, & luminosa eternitatis.* In vita S. Malach. cap. ultimo: *Pro huiusmodi ergo delectus à Deo & hominibus non immerito bodie Malachias in consortium Angelorum recipitur, re adeptus, quod nomine dicebatur.* Et

quidem ante Angelus erat non minus puritate quàm nomine: sed nunc felicius gloriosi in eo interpretatio nominis adimpletur, quando pari cum Angelis gloria, & felicitate latatur.... *Exultat in Domino spiritus Malachias, quod levatus pondere corporis, nulla jam facultata vel terrena materia prægrevatur, quominus tota alacritate ac vivacitate corpoream omnem & incorpoream transiens creaturam pergat totus in Deum, & adhaerens illi, unius sit cum eo spiritus in aeternum.* Serm. 5. de dedicat. SS. *Post multos agones jam nunc triumphant in caelis coronati.* Serm. 2. in Sanctum Victorem: *Jam caelos ingressus vere nunc revelata facie speculatur gloriam Dei.* Lege & Epist. 266. Serm. 6. in Cantica, & de Obitu Umberti. Ex quibus sequens efficitur ratiocinium; Non adstruit suspensam Justorum beatitudinem, qui affirmat Justos nunc intueri divinitatis essentiam, aeterno lumine circumfundi, latari eadem gloria cum Angelis, & triumphare coronatos in caelis: Hæc disertissime tradit Divus Bernardus: Ergo non putat ad extremam diem Sanctorum gloriam suspendi.

Objicies 1. Serm. 2. de omnibus SS. scribit Bernardus quod Sanctorum animæ ante iudicii diem non convertentur in requiem suam.

14. Obiectio 1.

Resp. requiem esse plenitudinem gaudii, & gloriam nedum animæ sed etiam corporis. Ait enim ibi: *Jam vero consummato militia tempore gaudium habent Sancti in spiritu suo, donec adveniat dies illa, qua introire mereantur in gaudium Domini sui, gaudium habituri & in ipso corpore suo, & licet non plenam, habent tamen letitiam multam.*

Solutio.

Objicies 2. Serm. 3. distinguit tres animarum status, primum in corpore corruptibili, secundum sine corpore, tertium in beatitudinæ consummata: primum in tabernaculis; secundum in atriis: tertium in domo Dei; & aperte asserit neminem in beatissimam domum introire, nisi post diem iudicii.

15. Obiectio 2.

Resp. per domum Bernardum intelligere beatitudinem consummatam, ut constat & ex dictis, & ex sequentibus in eodem sermone: *Acceperunt jam singuli stolas suas, sed non vestientur duplicibus donec vestiamur & nos. Stola enim prima ipsa est felicitas & requies animarum, secunda vero immortalitas & gloria corporum.* Sunt itaque Justorum animæ adhuc in atriis, quod una

Solutio.

tantum stola exornata nequeant altera sine nobis vestiri.

16. Oppositio 3. Ibi Bernardus ait separatas animas, quantumvis iustas, aliquam habere rugam, & consequenter non posse ante resurrectionem recipi in triumphantem Ecclesiam, quæ maculam rugamve non habet.

Solutio. Resp. per rugam nihil Bernardum designare præter naturalem inclinationem ad corpus, quæ plenam lætitiæ retardat quodammodo. Sed unde tibi (ait ibidem S. Doctor), o misera caro? unde tibi hoc? Animæ sanctæ, quas propria Deus insignivit imagine, te desiderant! quas redemit proprio sanguine, te expectant! & ipsarum sine te compleri lætitiæ, perfici gloria, consummari beatitudo non potest. Adeo siquidem viget in eis desiderium hoc naturale, ut nec dum tota eorum affectio libere pergat in Deum, sed contrahatur quodammodo, ut rugam faciat, dum inclinatur desiderio tui, &c. Vide not. supra ex Augustino lib. XII. de Genes. ad lit. cap. 35.

17. Ob. 4. Serm. 4. Scribit Bernardus Porum animas ante corporum resurrectionem stare subus Altare Dei.

Solutio. Resp. Dici Altare humanitatem Christi, cujus corporis expetunt similitudinem: Altare ipsum, ait, nihil aliud arbitror esse, quàm Corpus ipsum Domini Salvatoris. Vide quæ dixi cap. antecedenti ad VII.

18. Oppositio 5. Obijcies 5. Eo loco inquit Bernardus exaltandos electos visione & contemplatione non humanitatis Christi, sed ejus divinitatis; quando post diem extremam super Altare collocabuntur.

Solutio. Resp. Sanctorum animas resumptis corporibus juxta Bernardi doctrinam

exaltandas contemplatione & visione, quod expleto naturali suorum corporum desiderio nullam habebunt rugam, quæ illas inclinet, & visionem Dei consequentur uberiorem; ut constat ex resp. ad 3.

Obj. ultimo. Cælestis Beatitudo ea est, de qua in Ps. xxv. 9. *Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ*: At Bernardus Serm. LII. inter parvos, nunc LXXXVII. de diversis, negat id ante reviviscen-
tiam corporum evenire: Ergo, &c.

19. Obje-ctio ult-ima.

Resp. hoc postremo loco S. Bernardus denegare Justorum animabus solam completam beatitatem. *Comedite*, ait, *amici & bibite, & inebriamini*. Prius comedunt, dum in carne adhuc corruptibili degunt. Postmodum vero corpore exuti, & in cælum translati jam bibere dicuntur eadem quæ prius comederant: quia jam per speciem contemplantur, quæ prius fide crediderant. Perspicue his verbis fatetur D. Bernardus jam animas justorum Deum videre. Sequitur autem. *In hoc ergo statu positi Sancti bibere quidem possunt, sed inebriari non possunt: quoniam à perfectissima contemplatione divinitatis quodammodo retardantur, dum adhuc resurrectionem sui corporis in fine sæculi præstolantur. Quæ facta ita corpus menti, & Deo mens inebriabit, ut jam deinceps nihil sit, quo ab interna ebrietate contemplationis revocari possit*. Videntur mihi hæc verba ad intelligentiam eorum, quæ obscuriora sunt in Sermonibus de Omnibus Sanctis, aurea clavis. Mihi quidem nulla manet hæsitatio, quod futurum spero de illis, qui absque mentis præoccupatione ista legerint.

Solutio.

CAPUT XI.

De Joannis XXII. circa Sanctorum gloriam doctrina.

SUMMARIUM.

1. Usque ad 8vum Probatur, Joannem XXII. neque ut privatum Doctorem asserivisse docuisse, piorum animas ante corporum resurrectionem Deum non videre.

8. & seqq. Solvuntur objectiones.

De Joannis XXII. Sententia.

TANQUAM privatum doctorem Joannem Papam XXII. docuisse quod animæ beatam vitam non haberent, antequam corpora reviviscant, non tamen id definivisse ex Cathedra, fere omnium Scholasticorum responsio est; ubi de hujus mente Pontificis disceptatur. Tuta quidem pro Catholici.
R. P. Berti Theol. Tom. I.

ci dogmatis, & Apostolicæ Sedis infallibilitate judicii conciliatio. Joannem illius fuisse opinionis, eamque libellis & Constitutionibus confirmasse quidam contendunt, ut Ockamus, Gerson, alique perpauci. Re tamen penitus inspecta videtur mihi à vulgari opinione recedendum, & Pontificem esse à
Y 2 nota